

СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА

УДК 342.56:342.3

ГУЦАЛЮК О.В.

**МІСЦЕ І РОЛЬ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА
В СИСТЕМІ РЕФОРМУВАННЯ СУДОВОЇ ВЛАДИ**

У статті сформовано та розкрито роль і місце адміністративного права в реформуванні судової влади, яке є провідним чинником у системі знань про сукупність правових норм, що регулюють відносини управлінського характеру в різних суспільних правовідносинах, які потребують правового регулювання та мають загальнонаукові завдання, а саме: виявлення, опис, пояснення процесів, явищ, закономірностей і формулювання на цьому ґрунті передбачень, прогнозів, рекомендацій щодо вдосконалення й розвитку судової системи України.

Ключові слова: влада, місце, реформування, роль, справедливість, суд, суддя.

В статье сформирована и раскрыта роль и место административного права в реформировании судебной власти, которое является ведущим фактором в системе знаний о совокупности правовых норм, регулирующих отношения управленческого характера в различных общественных правоотношениях, которые требуют правового регулирования и имеют общенаучные задачи, а именно: выявление, описание, объяснение процессов, явлений, закономерностей и формулирование на этой почве предположений, прогнозов, рекомендаций по совершенствованию и развитию судебной системы Украины.

Ключевые слова: власть, место, реформирование, роль, справедливость, суд, судья.

There was formulated the role of Administrative law in judiciary reformation. It is a leading approach in a system of knowledge of laws which regulate administrative relations in different social relations. Such kind of relationship needs law regulations and has general scientific tasks: detection, description, explanation of processes, phenomena, and on this bases formulating prescription, recommendation on improvement of judicial system of Ukraine.

Key words: power, place, reform, role, justice, court, judge.

Вступ. В Україні залишається актуальною проблема забезпечення прав, свобод та законних інтересів фізичних та юридичних осіб. Даний аспект повинен бути врегульований за допомогою ефективного правового механізму вирішення юридичних суперечок, що можливо тільки за допомогою судової гілки влади.

Провідне місце в системі судової влади займають місцеві суди, в більшості випадків вони є судами першої інстанції, в яких розглядається більша частина судових справ різного юридичної природи (адміністративних, господарських, кримінальних, проваджень у справах про адміністративні правопорушення).

На конституційному рівні гарантії забезпечення прав і свобод фізичних і юридичних осіб в системі судової влади прописані слушно. Так, згідно зі ст. 6 Конституції України державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову. Права і свободи людини і громадянина захищаються судом. Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб (ст. 55) [1]. Проте, як показують результати опитування, проведеного ГО «Відкрита Україна» з метою визначення рівня довіри до судової влади, тільки 14% опитаних

повністю довіряють судові владі, а 32% не довіряють [2]. Такий стан речей зумовлений низкою чинників, вагомим із яких є те, що конституційні норми не знайшли свого вдалого уточнення і розвитку в нормах адміністративного права до моменту їх правозастосування.

Тим самим удосконалення норм адміністративного права щодо забезпечення реформування судової гілки влади є провідним чинником забезпечення прав та свобод громадян, а також становлення української державності, адже по-справжньому незалежна та демократична держава на високому рівні повинна забезпечувати незалежність, справедливість та неупередженість кожної судової справи.

Проблему місця і ролі адміністративного права в системі реформування судової влади досліджували вчені-правники, серед них: Т. Ginsburg, С. Аскеров, І. Баранник, С. Бондар, В. Галуцько, О. Дручек, М. Запорожець, А. Іванишук, Р. Ігонін, Ю. Касараба, В. Кириченко, Г. Кравчук, В. Кривенко, Р. Куйбіда, Н. Литвин, А. Мукшименко, І. Назаров, О. Прокопенко, В. Тісногуз, А. Філіппов, І. Хитра, Z. Aziz, N. Gagouра та ін. Проте аналізованої нами проблематики вони торкались лише опосередковано, досліджуючи інші більш загальні, спеціальні чи суміжні чинники.

Постановка завдання. Мета статті полягає в тому, щоб на основі теорії адміністративного права, аналізу відповідних нормативно-правових актів, праць вчених та інших джерел розкрити місце і роль адміністративного права в системі реформування судової влади.

Результати дослідження. Зміцнення державності, розвиток демократичних засад суспільства неможливо забезпечити без створення в Україні де-факто належної судової влади, що має й бути основним завданням судової реформи в Україні. Початок судової реформи в Україні можна розглядати в контексті реформування судової системи ще із часів Радянського Союзу. Суттєвим кроком у галузі судової реформи в Україні стало прийняття Верховною Радою Української РСР 16 липня 1990 р. Декларації про державний суверенітет України [3; 4], в якій зазначено, що державна влада в Республіці розподілена на законодавчу, виконавчу та судову.

Чому ж саме адміністративного права відіграє таку важливу роль у реформуванні судової системи України? Слід розуміти, що адміністративне право – це галузь права (сукупність правових норм), що регулює з метою реалізації завдань і функцій держави суспільні відносини управлінського характеру, які складаються у сфері виконавчої влади, внутрішньо-організаційній діяльності інших державних органів, а також у процесі здійснення громадськими організаціями, їх органами зовнішніх юридично-владних повноважень [5, с. 19]. Загалом адміністративне право має свою специфіку у регулюванні правових відносин, яка відрізняє цю галузь права від інших, зокрема, своєю структурою та методами регулювання.

Адміністративне право як наука – це система знань про сукупність правових норм, що регулюють відносини управлінського характеру в названих сферах суспільства [6, с. 4]. Як наука адміністративне право має загальнонаукові завдання, а саме: виявлення, опис, пояснення процесів, явищ, закономірностей і формулювання на цьому ґрунті передбачень, прогнозів, рекомендацій щодо вдосконалення й розвитку адміністративної практики [7].

Таким чином, саме за допомогою адміністративного права можна здійснити теоретичну розробку важливих питань, що стосуються системи реформування судової влади.

На думку професора В. Галуцька, адміністративне право України є невід’ємною галуззю правової системи України, основоположною для всіх галузей публічного права, яке шляхом розвитку та уточнення конституційних норм робить провідний внесок у забезпечення публічних прав, свобод і законних інтересів людини та громадянина, забезпечує державний та в цілому публічний суспільний інтерес [8, с. 52].

З. Кісіль вважає, що наука адміністративного права виявляє і вивчає загальні закономірності адміністративно-правового регулювання суспільних відносин, розкриває їх суть, узагальнює і поширює практику застосування норм адміністративного права. Тобто завдяки глибокому і всебічному дослідженню цих закономірностей розробляються науково обґрунтовані рекомендації і пропозиції, спрямовані на зміну, вдосконалення адміністративно-правових норм і, насамперед, підвищення їх ефективності [9, с. 20].

Необхідність удосконалення адміністративного законодавства у сфері забезпечення діяльності місцевих судів є актуальним питанням на сьогоденному етапі розвитку нашої незалежної держави. Насамперед, це зумовлено якістю й ефективністю здійснення правосуддя, яке в будь-якому разі має базуватися на наданні особі права на справедливий суд. Визнання, дотримання, судовий захист прав і свобод людини та громадянина є обов’язком держави й основною умовою консолідації суспільства та його стійкого розвитку [10, с. 687].

До того ж, на думку провідних вчених-адміністративістів, визначальними завданнями адміністративного права виступають такі функції, як «правозабезпечувальна» (забезпечення реалі-

зації прав і свобод людини) і «правозахисна» (захист порушених прав). Тому саме адміністративне право має стати найдієвішим засобом правового регулювання відносин між публічною владою і людиною, що давно вже є загальноприйнятим у демократичних країнах світу [11, 31; 12, 9–10].

Адміністративно-правового регулювання судової гілки влади відбиває вирішальні, передусім зовнішні зв'язки щодо діяльності суб'єктів публічної адміністрації, спрямованої на забезпечення належних умов для здійснення правосуддя суддями, надання адміністративних послуг фізичним і юридичним особам у системі судової гілки влади та позитивно окреслюється такими межами: адміністративних процедур щодо створення, реорганізації та ліквідації судів; визначення адміністративно-правового статусу суддів; кадрової роботи в системі судочинства (регулювання питань відбору, призначення, звільнення, відставки суддів, які перебувають на адміністративних посадах; заміщення вакантних посад державних службовців апарату судів, їх призначення та звільнення); адміністративно-правових аспектів навчання суддів (первинного та перепідготовки) та апарату суду; встановлення меж повноважень суддів, які обіймають адміністративні посади; забезпечення адміністративного контролю у сфері судочинства; регулювання особистого прийому громадян у системі судової гілки влади; доступу до публічної інформації та взаємодії із засобами масової інформації; регулювання суддівського самоврядування; організації захисту суддів, охорони приміщень судів та підтримання в них правопорядку; особливостей заохочення та дисциплінарної відповідальності суддів та державних службовців апарату судів; забезпечення здійснення матеріально-технічних операцій у системі судової гілки влади; адміністративної відповідальності у сфері діяльності судів [13].

За своїм змістом адміністративно-правове регулювання діяльності судової гілки влади є надзвичайно складним і ємним комплексним інститутом адміністративного права, який наповнений численними вертикальними і горизонтальними зв'язками, що поєднує однорідні суспільні відносини: систему адміністративно-правового регулювання (правотворчість, правозастосування правоохоронну діяльність), має свою структуру (засоби і типи правового регулювання), механізм адміністративно-правового регулювання (джерела, принципи, тлумачення норм адміністративного права, адміністративно-правові відносини, статус суб'єктів адміністративного права, індивідуальні адміністративні акти, методи, режими, процедури, ефективність адміністративно-правового регулювання) та напрямки адміністративно-правового регулювання діяльності судової гілки влади [13].

Аналіз матеріалів свідчить про те, що адміністративне право є провідним чинником у системі знань про сукупність правових норм, що регулюють відносини управлінського характеру в різних суспільних правовідносинах, які потребують правового регулювання та має загальнонаукові завдання, а саме: виявлення, опис, пояснення процесів, явищ, закономірностей і формулювання на цьому ґрунті передбачень, прогнозів, рекомендацій щодо вдосконалення й розвитку адміністративної практики. Таким чином, місце і роль адміністративного права в системі реформування судової влади є особливо важливим.

Іншим понятійним терміном, що стосується розкриття даної проблематики, є слово «реформа» (від лат. «перетворюю», «поліпшую», «роблю кращим») – перетворення, зміна, перевлаштування якої-небудь сторони суспільного життя (порядків, інститутів, установ), що не знищує основ існуючої соціальної структури. З формальної точки зору під реформою мається на увазі нововведення будь-якого вмісту. Проте в політичній практиці і політичній теорії реформою зазвичай називають більш-менш прогресивне перетворення, відомий крок до кращого [14].

Кульчій І. визначив поняття реформування як цілісний процес, що включає програму дій щодо вирішення системних проблем із метою унеможливлення їх виникнення в майбутньому. Реформування органів влади слід здійснювати в єдності з перетвореннями в інших сферах, спираючись на системний підхід, що враховує причинно-наслідкові взаємозв'язки та взаємозалежності в системі державного управління та державі загалом [15].

М. Поліщук вважає, що в Україні впродовж останнього часу існує чимало поглядів на реформування судової системи. Означене питання неодноразово обговорювалося в юридичній літературі та на різних юридичних форумах і наукових конференціях. Ні для кого не є несподіваним, що судова система в Україні має бути змінена, але шляхів таких змін пропонується багато, що разом із тим ускладнює пошуки достатньо чіткої моделі. У багатьох країнах світу сформовано судові системи, які працюють здебільшого досить ефективно, але, звичайно, вони мають також недоліки, трапляється – і корупційні схеми. Система судів України не може бути побудована, наприклад, на зразок системи судів Франції чи Великої Британії або США. Потрібно вивчити позитивні та негативні аспекти кожної із систем і по можливості використовувати їх у розбудові судової системи в Україні [16, с. 110].

Окрім того, С. Обрусна із цього приводу зазначила, що в ході реформування вітчизняної судової системи вже використовувався зарубіжний досвід, але його запозичення не мало системного характеру. Разом із тим окремі елементи запозичення зарубіжного досвіду вже простежуються і можуть бути використані в подальшому, тому так потрібні наукові розвідки в цьому напрямку, практичне втілення результатів яких може бути ще одним кроком назустріч удосконаленню судової системи й побудові правової держави в Україні [17, с. 73].

В. Маляренко стверджує, що виконавча влада намагається «реформувати» суди тому, що не має змоги реформувати медицину й освіту, економіку й комунальне господарство, не може підвищити життєвий рівень людей, а тому відволікає їхню увагу на суди. «Суди – це могутня зброя в боротьбі за владу і тому, природно, влада хоче мати свій суд. Суди – це могутня зброя в боротьбі за власність і тому, природно, бізнесові клани намагаються їх приборкати. Ось головні чинники, які спонукають до «реформування» судової системи» [18].

Однак слід розуміти, так чи інакше необхідність у реформуванні судової влади однозначно існує, і її слід здійснювати для того, щоб громадяни нашої країни могли розраховувати на те, що коли вони звернуться до суду, їх права та свободи будуть захищені належним чином.

Що стосується нормативно правового регулювання, щодо системи і виду джерел адміністративного права, найбільш повну характеристику дав Р. Мельник. На його думку, це – Конституція та інші закони України; підзаконні нормативно-правові акти; формалізовані джерела міжнародного права – міжнародні договори; акти органів міжнародних організацій; неформалізовані джерела адміністративного права – загальні принципи права, звичаї та традиції, норми моралі; судові рішення – Конституційного суду України; Верховного суду України та вищих спеціалізованих судів; Європейського суду з прав людини; інших міжнародних судових установ [19].

На думку В. Галунька, в більшості випадків джерела адміністративного права походять від правотворчого рішення вітчизняного компетентного публічного органу, що може бути прямим, похідним або санкціонованим, тобто коли воно формулює узагальнені нормативні положення. У межах правової системи джерела адміністративного права, розташовані за принципом їх ієрархічної підпорядкованості, утворюють цілісну систему. Її вертикальна структура будується таким чином, що розпорядження одних джерел права видаються на основі вищих джерел. Чітка підпорядкованість джерел адміністративного права законодавчо закріплена й забезпечена за допомогою юридичних механізмів і має важливе соціально-політичне значення. Єдність системи цих джерел означає єдність вираженої в законі верховної волі Українського народу [8].

Особливістю судово-правової реформи є те, що в українському законодавстві існує значна кількість нормативно-правових актів, які потребують змін, зокрема це закони України «Про судоустрій і статус суддів», «Про вищу раду правосуддя» КУпАП підзаконні нормативно-правові акти судової публічної адміністрації.

На нашу думку, для реформування судової системи в першу чергу потрібно змінювати нормативні акти, які порушують принцип незалежності судової влади, не відповідають установленим міжнародним нормам та доповнювати чинне законодавство нормами, які допоможуть побороти несправедливе правосуддя. Відповідно до Конституції України права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави (ст. 3), які безпосередньо забезпечує судова гілка влади. Вона повинна бути незалежною та неупередженою, для того щоб ця функція здійснювалась на належному рівні та була доступною кожному громадянину нашої держави. Крім того, даний нормативно-правовий акт повністю регламентує систему судоустрою нашої країни, основними принципами якого є територіальність та спеціалізація (ст. 125). Юрисдикція судів встановлена на всі види правовідносин, що виникають у державі (цивільні, кримінальні, господарські, адміністративні), що передбачено п. 2 ст. 124. Правосуддя в Україні здійснюється судами загальної юрисдикції, в яких найвищим є Верховний Суд України, та Конституційним судом [1].

Незважаючи на встановленість конституційними нормами гарантій справедливого правосуддя, чинне законодавство містить багато прогалин у цій сфері, які потребують докорінних змін. Сьогоднішня українська влада виявила політичну волю до приведення судової системи у відповідність до європейських стандартів [20].

Таким чином, основними концепціями реформування судової влади, згідно із висновками Венеціанської комісії, є:

1) необхідність внесення змін до окремих статей Конституції України, що стосуються регулювання правових відносин у сфері судової влади;

2) реформування законодавства у сфері здійснення правосуддя (Закон України «Про судоустрій і статус суддів»);

3) виявлення та усунення недоліків у чинному законодавстві щодо регулювання правовідносин у сфері судоустрою України;

4) приведення судової системи у відповідність до європейських стандартів.

Необхідність реформування судової влади аргументується тим, що кожному громадянину нашої країни потрібно забезпечити доступ до справедливого та неупередженого правосуддя шляхом усунення таких негативних чинників, як корупція, та інших правопорушень, пов'язаних із зловживанням судовою владою.

Основними принципами реформування в країнах західної Європи є: демократизація (відкритість, інформованість, комунікабельність, орієнтація на громадян та кінцевий результат, рентабельність, простота управління, підвищення оперативності, спрощення управлінських структур), що є притаманними засадами стратегічного планування розвитку сфери суспільної діяльності. Так, із досвіду провідних країн світу відомо, що адміністративний підхід (побудова вертикально інтегрованої структури державного управління) є ефективним для природних монополій, програмно-цільовий підхід (децентралізація державного управління з передачею частини державних функцій безпосередньо суб'єктам діяльності) є доцільним для конкурентного середовища. Оскільки наукова діяльність повинна здійснюватись у конкурентному середовищі, то реформування доцільно проводити паралельно та поетапно [21].

Слід зазначити, що основною реформою, яка відбулася наприкінці 2016 року, стало створення Вищої ради правосуддя, що є колегіальним, незалежним конституційним органом державної влади та суддівського врядування, який діє в Україні на постійній основі для забезпечення незалежності судової влади, її функціонування на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством, формування доброчесного та високопрофесійного корпусу суддів, додержання норм Конституції і законів України, а також професійної етики в діяльності суддів і прокурорів [22].

Дана реформа залишила відбиток і в адміністративних нормах вітчизняного законодавства. Так, у Кодексі про адміністративні правопорушення передбачена відповідальність за невиконання законних вимог Вищої ради правосуддя, її органу або члена Вищої ради правосуддя щодо надання інформації, судової справи, розгляд якої закінчено. За надання завідомо недостовірної інформації, а так само недодержання встановлених законом строків надання інформації, судової справи, розгляд якої закінчено, Вищій раді правосуддя, її органу або члену Вищої ради правосуддя також передбачена відповідальність, згідно із чинними нормами КУпАП (ст. 188-32 п. 1) [23].

Відмітимо, те що створення Вищої ради правосуддя є ключовим моментом у забезпеченні захисту прав та свобод громадян, адже боротьба за незалежність, добросовісність та чесність судової влади судової влади відбувається із часів початку становлення незалежної України. Основним моментом у реформуванні судової системи є остаточне відділення кожної гілки влади, як це формально прописано в ст. 6 Конституції України, державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову [1]. Крім того, потрібно здійснювати жорсткий контроль за дотриманням суддями, чинного законодавства та запобігання прийняття ними неправосудних рішень. Також попередити вплив суб'єктів, які посягають на незалежність судової влади, що є досить частим явищем, яке перешкоджає здійсненню справедливого незалежного та неупередженого правосуддя.

Досить слушною із цього приводу є думка С. Кічмаренка, який виділяє чотири категорії суб'єктів, що посягають на незалежність судової влади України: політики від влади, посадовці органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, приватні особи та їх адвокати, а також криміногенні елементи. Під адміністративно-правовим статусом суб'єктів, які посягають на незалежність судової влади в Україні, розуміється взаємопов'язаний комплекс адміністративних обов'язків щодо недопущення в будь-якому вигляді втручання в діяльність суду (судді), юридичної відповідальності за скоєнні правопорушення в цій сфері (адміністративна і спеціальна дисциплінарна) та заходи адміністративного примусу, які сприяють притягненню таких осіб до кримінальної відповідальності за порушення незалежності судової влади [24].

Куліков О. в одній зі своїх статей зазначив: В. Яковлев, розмірковуючи у своїх працях над питанням про те, що лежить в основі якісного суддівства, визначав у ньому головну роль судді, наголошуючи на важливості існування в останнього високих особистих моральних та професійних якостей. Зокрема, він казав: «Якісний рівень правосуддя на вирішальному рівні залежить від кадрового складу судів, їх професійної підготовки, чесності і відповідальності» [25].

Дана теза свідчить про те, що тільки від добросовісного ставлення судді до своєї непрості місії залежить справедливість та чесність судового рішення. Відповідно, його висока професійність та відповідальне ставлення до роботи є провідним чинником у забезпеченні прав та свобод громадян.

Хотілось би відмітити, ще з часів становлення української демократичної, незалежної держави одним із важливих аспектів є створення ефективної, непідкупної та справедливої судової влади, яка повинна діяти на благо громадян України шляхом забезпечення прав та свобод кожному, хто цього потребує. На сучасному етапі становлення нашої держави виникла суттєва потреба в реформуванні судової системи України та вдосконаленні окремих її інститутів.

Наприклад, асоціація правників України вважає, що головною метою проведення судово-правової реформи в Україні має стати створення законодавчих та організаційних умов для утвердження в Україні незалежної, ефективної та відповідальної судової влади, якій довірятиме суспільство. До того ж, судово-правова реформа в Україні повинна мати комплексний характер і передбачати внесення змін до Конституції України, законодавства з питань судоустрою та статусу суддів, реформування суміжних інститутів (прокуратури, адвокатури, правоохоронних органів), вдосконалення процесуального законодавства та законодавства, що регулює порядок виконання судових рішень. Основою для проведення судово-правової реформи в Україні мають стати загальновизнані міжнародні стандарти незалежності суддів, кращі практики демократичних держав, аналіз вітчизняного досвіду становлення та розвитку правосуддя, а також вже напрацьовані пропозиції щодо вдосконалення судової влади в Україні, які пройшли експертизу Венеціанської Комісії, напрацьовані Конституційною Асамблеєю [26].

Посилення гарантій незалежності суддів має відбуватися з одночасним встановленням дієвих механізмів відповідальності суддів за прийняття неправосудних рішень, корупцію, вчинення дій, що є несумісними з високим статусом судді. Визначити в законі чіткі підстави для притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності та звільнення їх з посади, передбачивши шкалу дисциплінарних санкцій у залежності від тяжкості вчиненого дисциплінарного проступку та з урахуванням принципу пропорційності. Обмежити обсяг суддівського імунітету виключно функціональним, тобто безпосередньо пов'язаним із суддівською діяльністю, передати повноваження щодо надання згоди на затримання судді чи взяття його під варту до винесення обвинувального вироку судом Вищої ради правосуддя. Система судоустрою в Україні має будуватися на принципах ефективності та доступності правосуддя. Необхідне подальше широке запровадження в судовий процес та організацію діяльності суду інформаційних технологій [26].

На наш погляд, концептуально реформування судової влади має здійснюватися на наступних напрямках: посилення юридичної відповідальності за незаконне втручання в діяльність судової гілки влади; вирішення питання призначення безстрокову суддів, в яких закінчився п'ятирічний строк повноважень; підвищити матеріальне забезпечення суддів, для стимулювання їх до здійснення справедливого правосуддя та запобігання корупції; призначення, переведення, звільнення та притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності має здійснюватися виключно Вищою радою правосуддя; добір суддів має відбуватися виключно на конкурсній основі, а переведення їх до судів вищого рівня має об'єктивно оцінюватися Вищою радою правосуддя.

Проте такі благі наміри так і залишаться на рівні концепцій, якщо вони не знайдуть свого подальшого розвитку в нормах адміністративного права, які мають своїм завданням на рівні законів і підзаконних нормативно-правових актів уточнити, розширити їх для потреб безпосередньої право реалізації. Іншими словами, – виробити конкретний адміністративний інструментарій у вигляді форм і методів адміністративної діяльності публічної адміністрації та адміністративних процедур.

Висновки. Отже, роль і місце адміністративного права відіграє провідну роль у реформуванні судової влади, адже воно є провідним чинником на рівні законів і підзаконних нормативно-правових актів уточнити, розширити конституційні норми для потреб безпосередньої право реалізації, виробити на основі норм адміністративного права конкретний адміністративний інструментарій у вигляді форм і методів адміністративної діяльності публічної адміністрації та адміністративних процедур щодо допуску осіб до судочинства, здійснення його гуманно і справедливо на основі принципу верховенства права.

Список використаних джерел:

1. Конституція України Верховна Рада України. Закон від 28.06.1996 № 254к.96-ВР // Офіційний вісник України. – 2010. – № 72.
2. Відкритий суд оприлюднив результати опитування щодо рівня довіри до судової влади [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://open-court.org/important/13095/>.

3. Декларація про державний суверенітет України від 16 лип. 1990 р. № 55-ХІІ [Електронний ресурс].
4. Шутович В., Беседіна Н., Ус І., Генезис судової реформи в Україні як складова розбудови правової держави / В. Шутович // Вісник національної академії управління. Політологія і право. – 2010. – С. 235–242.
5. Битяк Ю., Богуцький В., Гращук В. Адміністративне право України. Підручник для юридичних вузів і фак. / Ю. Битяк. – Харків, 2000. – 520 с.
6. Битяк Ю. Адміністративне право України / Ю. Битяк. – Харків, 1996. – 160 с.
7. Алфьоров С., Ващенко С., Долгополова М. та ін. Адміністративне право. Загальна частина / С. Алфьоров. – Київ, 2011. – 216 с.
8. Галунько В., Олефір В., Гридасов Ю. та ін. Адміністративне право України / В. Галунько. – Херсон, 2013. – С. 52.
9. Кісіль З., Кісіль Р. Адміністративне право / З. Кісіль. – Київ, 2011. – 696 с.
10. Грошевий Ю. Проблеми удосконалення законодавства, що регулює кримінально-процесуальну діяльність / Ю. Грошевий // Вісн. Акад. прав. наук України. – 2003. – С. 693–694.
11. Авер'янов В. Новеставлення до прав людини – мета реформування українського адміністративного права / В. Авер'янов // Юридична Україна. – 2005. – № 5. – С. 31.
12. Голосніченко І., Стахурський М., Золотарьова Н. Адміністративне право України: основні поняття / І. Голосніченко. – Київ, 2005. – 232 с.
13. Іванищук А. Адміністративно-правове регулювання діяльності судової гілки влади: теорія і практика. Монографія / А. Іванищук ; Інститут права та суспільних відносин. – Київ, 2014. – 356 с.
14. Білодід І. Словник української мови: в 11 томах. Том 8. – Київ : Наукова думка, 1977. – 746 с.
15. Кульчій І. Теоритичні основи процесу реформування органів виконавчої влади в Україні / І. Кульчій // Статистика України. – 2008. – № 4. – С. 86.
16. Система судів США та можливість використання окремих її положень в діяльності судів України // Наукові праці МАУП. – 2014. – Вип. 43. – С. 110.
17. Обрусна С. Зарубіжний досвід судового управління та можливості його використання при реформуванні судової системи України // Вісник Вищої ради юстиції. – 2010. – № 4. – С. 52–72.
18. Маляренко В. Природа «переформатування» судової системи України // Вища рада правосуддя. – 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.vru.gov.ua/mass_media/778.
19. Мельник Р., Бевзенко В. та ін. Загальне адміністративне право / Р. Мельник. – Київ, 2014. – 376 с.
20. Висновок щодо проекту змін до проекту Закону «Про внесення змін до Конституції України щодо посилення незалежності суддів України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/229B826C8AC787DEC2257D87004987C3](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/229B826C8AC787DEC2257D87004987C3).
21. Баштаник В. Реформування державного управління в Україні в умовах розвитку сучасних інтеграційних процесів / В. Баштаник // Акт пробл. державного управління: зб. наук. пр. ДРІДУ НАДУ. – Дніпропетровськ, 2009. – Вип. 2. – С. 35.
22. Про Вищу раду правосуддя : Закон України від 21.12.2016 № 1798-VIII // Голос України. – 2017. – № 1.
23. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – Ст. 1122.
24. Кічмаренко С. Класифікація та особливості адміністративно-правового статусу суб'єктів, які посягають на незалежність судової влади в Україні. Шляхи вдосконалення нормативно-правової бази України як основи сталого розвитку суспільства: Міжнародна науково-практична конференція, м. Харків, 2-3 вересня 2016 р. Харків / Східноукраїнська наукова юридична організація. – 2016. – С. 59.
25. Про проблеми неефективного функціонування системи українського судочинства [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://justinian.com.ua/article.php?id=3049>.
26. Концепція реформування судової системи України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : URL: http://uba.ua/ukr/project_ref_sud/.